

Procés d'acompanyament al grup motor del CAC Palma d'Arts Visuals

Resum de les sessions 1 – 5

C O M E N Ç A M ! ! !

Com moltes sabreu, entre els mesos de març i juny del 2018 el grup motor del CAC Palma d'Arts Visuals està realitzant un procés d'estructuració interna amb la cooperativa Bauma en el marc de la voluntat de la Direcció General d'Arts Visuals i Programes Públics d'incorporar el col·lectiu d'artistes, gestors, creadors i mediadors a les propostes municipals vinculades a les arts visuals. Es tracta d'un procés viu d'obertura a la participació d'aquests col·lectius per a elaborar conjuntament un model de cogestió del centre de recursos sostenible, eficient i obert a la ciutat.

Són moltes i diverses les experiències de centres d'art i recursos municipals a tot l'estat que han cedit part de la gestió municipal a col·lectius de creadors, gestors i mediadors en una política de permeabilitat que any rere any va donant els seus fruits i generant expertesa i bones pràctiques. En aquest context, el grup motor CAC Palma Arts Visuals, sorgit de la participació en les Jornades sobre cogestió realitzades el mes de novembre del 2017, es troba en una fase inicial de cerca del seu propi model, alhora que comença a activar propostes, convocatòries i jornades obertes a la ciutat de Palma pel 2018.

Compartim alguns detalls de la primera meitat del procés, que ha constatat de cinc sessions de treball realitzades a l'espai Rentadors durant la darrera setmana de març, el mes d'abril i la primera setmana de maig de 2018.

La proposta d'acompanyament per part de Bauma durant aquestes sessions responia a cobrir la necessitat de cohesió grupal, visibilitzar les necessitats i objectius individuals de les integrants del grup motor i de treballar conjuntament i en profunditat la visió de futur del grup de cara a la redacció d'un pla estratègic que li serveixi com a guia.

Bauma S. Coop.

//SESSIÓ 1: exploram les necessitats, objectius, pors, recursos i aliances.

Desenvolupament de la sessió:

- **Arribada. Bauma comparteix l'agenda de la sessió. Afegeix 3 qüestions orientatives: 1.** Bauma portarà propostes de treball i estructura però està sempre oberta al feedback, necessitats i noves propostes del grup **2.** S'anima al grup a recollir i recordar les eines i dinàmiques grupals amb les que anem treballant per si poden ser-li útils en el seu funcionament futur. Bauma anirà dient-ne els noms, per a què serveixen i com funcionen **3.** També s'aniran aportant algunes pistes teòriques i conceptes per a què el grup tenguí un llenguatge més compartit.
- **Exercici dels 3 objectes. Ens presentam a partir d'un objecte personal:** descobrir més facetes de les persones amb qui treballem ens ajuda a no caure en els estereotips.
- **Dinàmica Termòmetre grupal.** Ens col·loquem en línia per ordre d'antiguitat al grup. Allà, pensem sobre dues preguntes: com era l'escenari de les arts visuals a Palma quan vaig entrar al grup? Què em va motivar a fer-ho?

Presentam els nous panells de treball: calendari, línia del temps, gelera de propostes, rols útils i necessaris, plataformes de comunicació *online*, dinàmica en parelles. Serveixen per anar pensant i conversant, fent aportacions i visualitzant necessitats o demandes a mida que avancen les trobades. Cada tant recollirem la informació bolcada i si cal donarem un espai a una sessió per treballar-la més a fons.

- **Començam a treballar l'estructura. Feina individual i en petits grups.** Exploram a partir de preguntes les pròpies necessitats, objectius, pors, recursos i aliances en relació al grup motor. Ens servirà per recollir acords comuns en un document i traçar línies de feina futures.

Converses:

- Amb el panell de *calendari* vàrem acordar noves dates i horaris.
- Amb el panell de *plataformes comunicació online* va quedar clar que el grup de moment s'està comunicant per correu electrònic i a través d'un nou grup de whatsapp. S'acorda explorar quines altres plataformes hi ha disponibles, què aporten, on no arriben, si són de pagament i a qui exclouen, abans de decidir-se a utilitzar-les.
- Amb el panell de *rols útils* i el de *dinàmica en parella* es va començar a parlar de com fer més visible el procés del grup motor: té sentit i agrada la proposta de gravar presentacions de les persones que integren el grup? qui i com s'aborda la funció de *community manager* i com s'acorda la informació que es publiqui?
- D'algunes converses en petit grup van sorgir preguntes o dilemes a abordar: qui forma part d'aquest grup? com es poden acollir diferents nivells de participació? qui i com es prenen les decisions? Són punts calents que posam a la gelera per donar-los un espai rellevant.

//SESSIÓ 2: un mapa del territori.

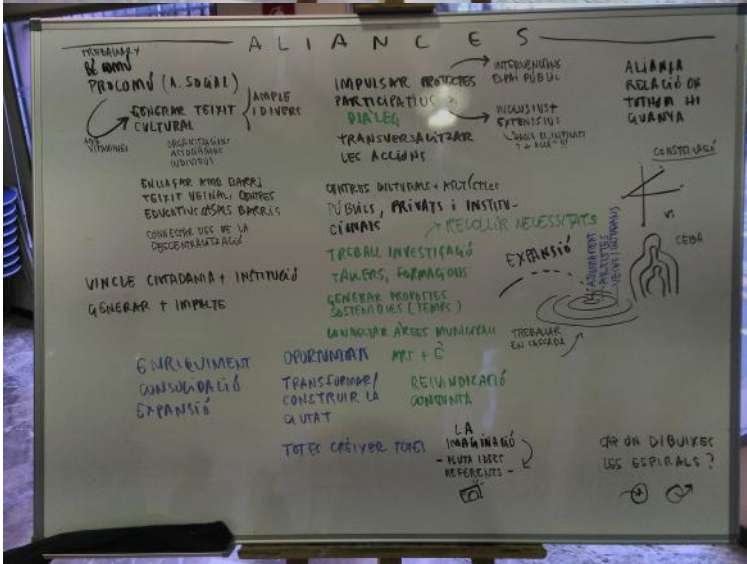
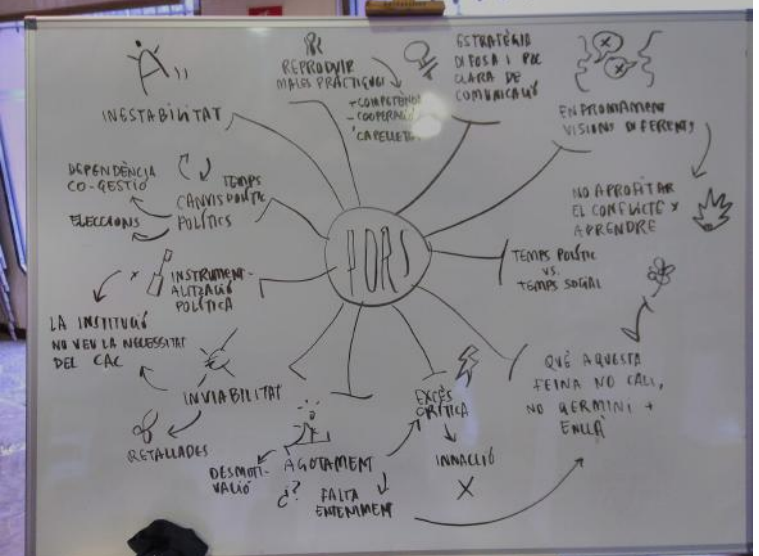
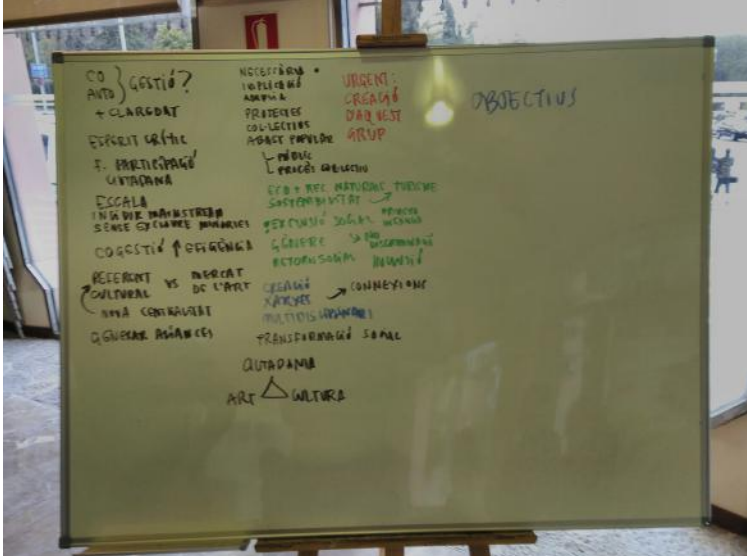
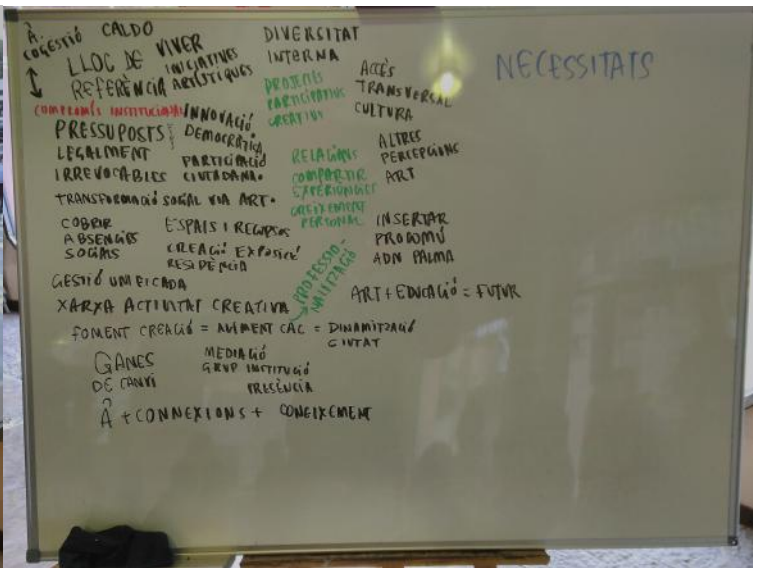
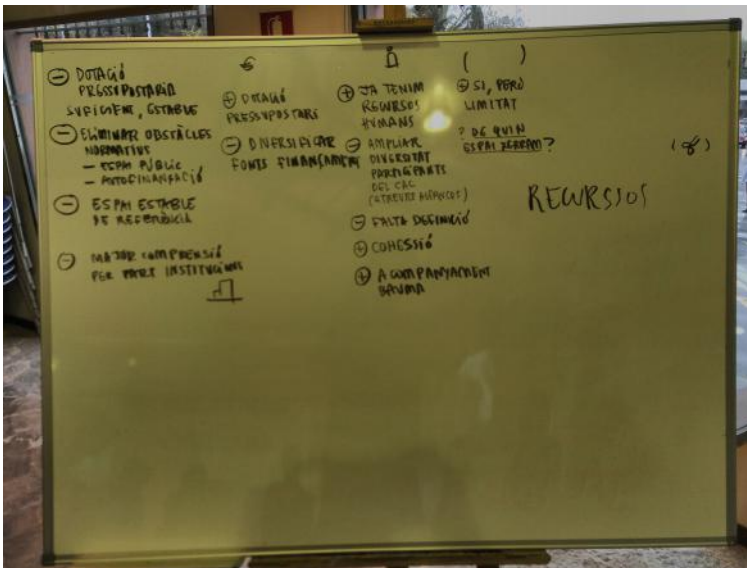
Desenvolupament de la sessió:

1. Com a escalfament vàrem realitzar una **dinàmica de preguntes creuades**. Practicar l'habilitat de fer-se preguntes a un/a mateix/a, entre nosaltres i com a grup és molt útil de cara a enfocar-se a l'acció.
2. Acabam la feina en petit grup a partir del **pentàgon de necessitats, objectius, pors, recursos i aliances**. Les persones noves afegeixen les seves aportacions.

3. Treball de fons sobre el material del pentàgon. Fent un **mapa del territori aquí i ara**:

- a. Compartim per grups i per eixos el material recollit. Es tracta d'impressions individuals, no està pensat en clau de consensos grupals.
- b. Bolcam a la pissarra tots els ítems. Observam què es repeteix, sintetitzam, agrupam. Recollim divergències.

4. Espai per pensar **com volem comunicar el procés**. Vàrem dedicar els darrers tres quarts d'hora a pensar en la possibilitat de comunicar el procés i en com fer-ho. Aquestes són les moltes preguntes que varen sorgir arrel de la conversa, que reprendrem en un altre moment.

//SESSIÓ 3: exploram alguns supòsits i posicionaments.

Desenvolupament de la sessió:

- Després d'un breu escalfament, vàrem emprendre la tasca d'exploració d'algunes idees que donam per sabudes, suposades o òbvies en la tasca i els debats que s'han generat fins ara en el grup motor. Per què i com ho fem?

La revisió de supòsits és una tècnica bàsica en el pensament creatiu. Els supòsits a voltes són útils perquè ens ajuden a avançar més ràpidament, però també poden ser un fre per la innovació en un grup.

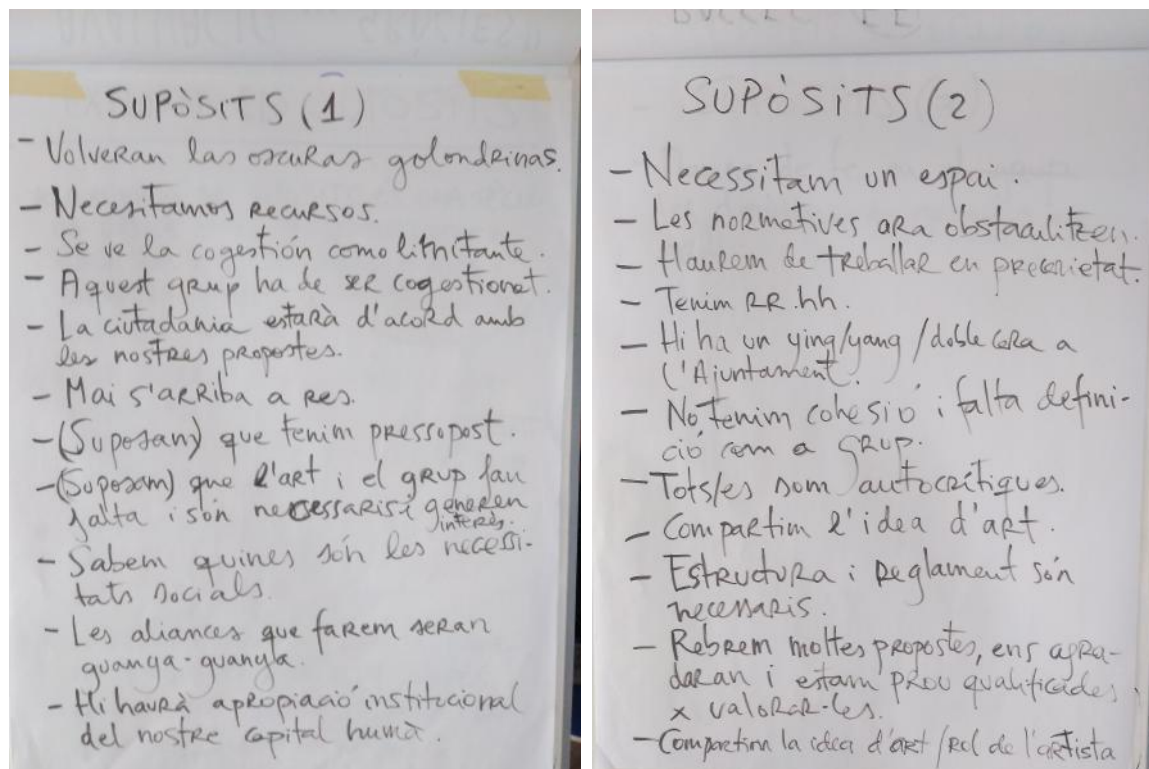
En la majoria de conceptes, idees o solucions es donen per suposat una sèrie d'idees dominants o supòsits que no solem revisar.

No neguem la validesa, ni jutgem ni avaluem la utilitat dels supòsits.

La revisió suposa posar en dubte l'obvietat d'aquests models a través de la presa de consciència i la generació d'alternatives.

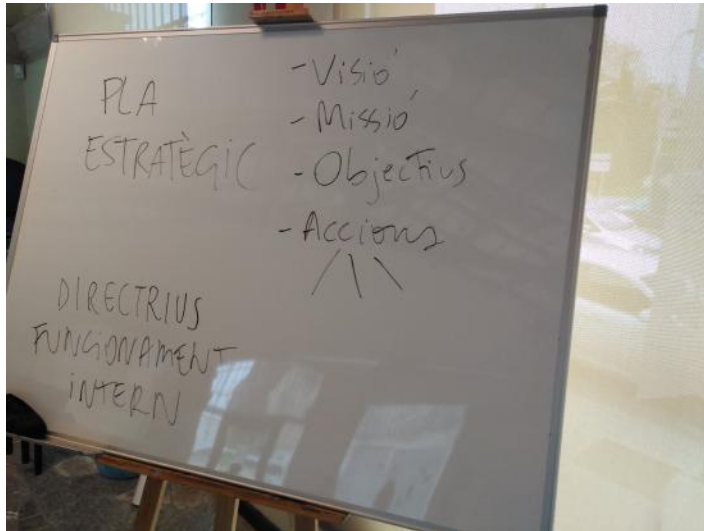
Repartim còpies del material volcat a la pissarra en l'exercici anterior entre petits grups i

animem a la cerca de supòsits subjacents. Els compartim en gran grup i creem un llistat de tots ells. Durant el procés ens servirà per tornar-hi i plantejar-nos obrir algun dels camins que la revisió allibera com a no tan obvi.

- A continuació vàrem animar a **explorar algunes de les posicions** presents en el grup, com a forma de fer més visible la diversitat interna. Per què ho fem?
- Les valoracions i les posicions subjectives estan presents en la majoria dels moviments d'un grup.
- Considerar-ho com un error, cosa bastant freqüent, dificulta el pensament col·lectiu.
- Les posicions actuen sempre, camuflades o no. És molt més útil treballar **AMB** elles que **CONTRA** elles.
- El pensament posicional és el que incorpora allò complexe, les preferències, emocions, intuïcions i sentiments.
- El considerem un pensament valoratiu i que no cal justificar-lo, tot i que sembli borrós, ambigu i difícil d'expressar amb el llenguatge.

- Convé mantenir-lo allunyat de la crítica desmotivadora: seria “no crec que això sigui útil” més que “això no sortirà, segur”.
- En grup, cal una escolta activa quan la resta està expressant la seva posició.

D'aquesta exploració aparegueren dues necessitats molt presents: la necessitat d'acció i la necessitat d'atendre el procés. Es va donar un diàleg intens amb moltes intervencions, que van aportar diverses fórmules per abordar les dues necessitats. Bauma va expressar que el procés d'acompanyament està pensat per incloure i adaptar-se al que vagi sorgint i, alhora, demana confiar-se algunes sessions per a que arrenqui el procés. Es va introduir la idea de

treballar les dues sessions següents amb l'eina Escenaris de futur per començar a donar solidesa a l'estratègia d'acció del grup.

Alguns materials sobre Escenaris de Futur en format text i vídeo:

[Futuros deseables vs. Futuros probables | Lala Deheinzelin](#)

[Presentes especulativos, eventos inesperados y futuros soñados](#)

[Planificación por escenarios para la Gestión Ambiental al youtube](#)

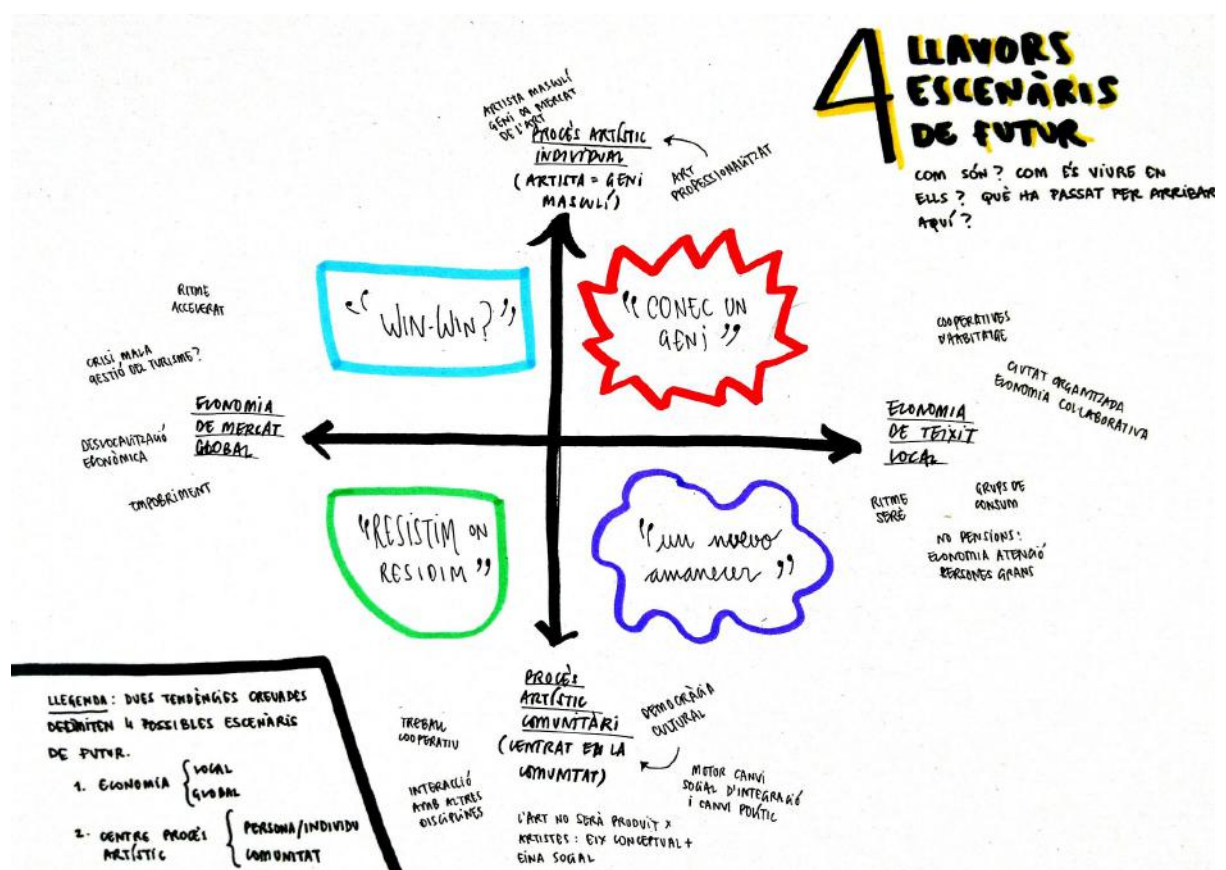
//SESSIÓ 4: visions de futurs possibles, plausibles i probables.

Desenvolupament de la sessió

Vàrem començar a treballar amb els escenaris de futur, una eina que ens permetrà concretar la visió, la missió, els objectius i un pla d'acció. Vàrem concretar quatre futurs a explorar, i a partir d'ells desenvoluparem una estratègia que vagi més enllà del 2018, prou flexible com per respondre a les incerteses dels propers anys.

Entrem en una segona fase de l'acompanyament, on giram cap a l'acció, per donar resposta a dues tendències que cohabiten dins el grup motor: la cura del procés i l'afany de resultats visibles.

La imatge és la síntesi de les principals idees que ronden els dos eixos a partir dels que delimitàrem els 4 escenaris.

Vam decidir que aquests eixos serien el centre del procés artístic (que podria tendir a centrar-se en l'individu o en la comunitat) i en el centre de l'economia (que podria ser de caràcter més local o global). Cada una de les quatre interseccions va rebre un nom:

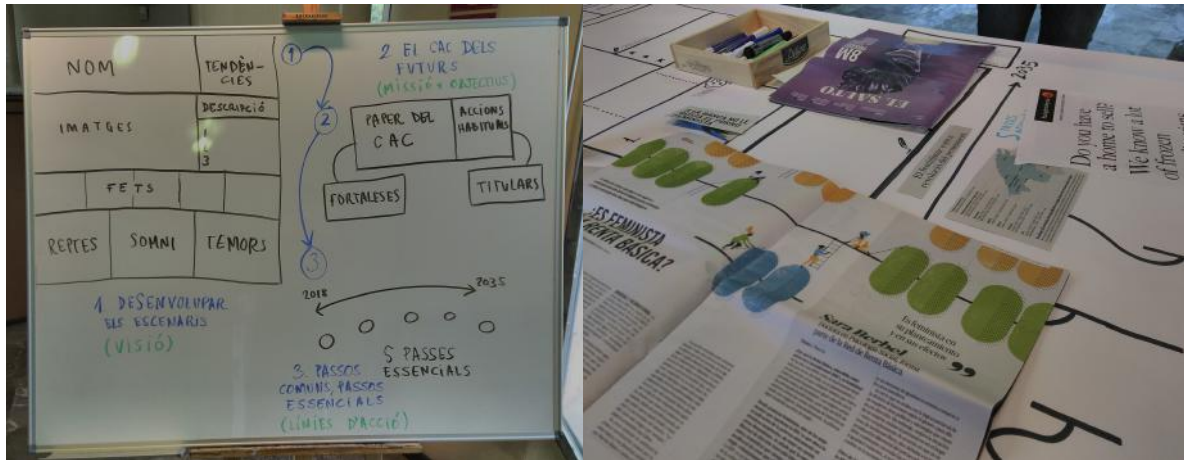
1. **Conec un geni** representa un futur marcat per processos artístics centrats en l'individu i el rèdit personal i una economia de teixit local.

2. **Un nuevo amanecer** és el futur marcat per processos artístics centrats en la comunitat - una democràcia cultural - en una economia de teixit local.
3. **Resistim on residim** descriu l'escenari on processos artístics centrats en la comunitat *resisteixen* en un marcat deslocalitzat i global.
4. **Win-win?** qüestiona l'status quo marcat per artistes individuals en un context globalitzat.

La funció d'aquests escenaris era inspirar-nos, i per tant calia dotar-los de contingut. Per a la següent sessió demanàrem dues aportacions:

1. Col·leccionar dades rellevants per als propers 15 o 20 anys en àmbits com la demografia, l'economia, la cultura, el medi ambient, la ciència i tecnologia, el món de l'art... Informació que concreti possibles tendències de futur: subratllats d'articles o entrevistes, esquemes o infografies, resums breus, cites...
2. Aportar materials per a treballar amb *collages*. Poden ser revistes, llibres, pòsters, fragments de poesia, novel·les... amb aquests materials enriqueirem els quatre escenaris i els convertirem amb imatges suggestives i fèrtils.

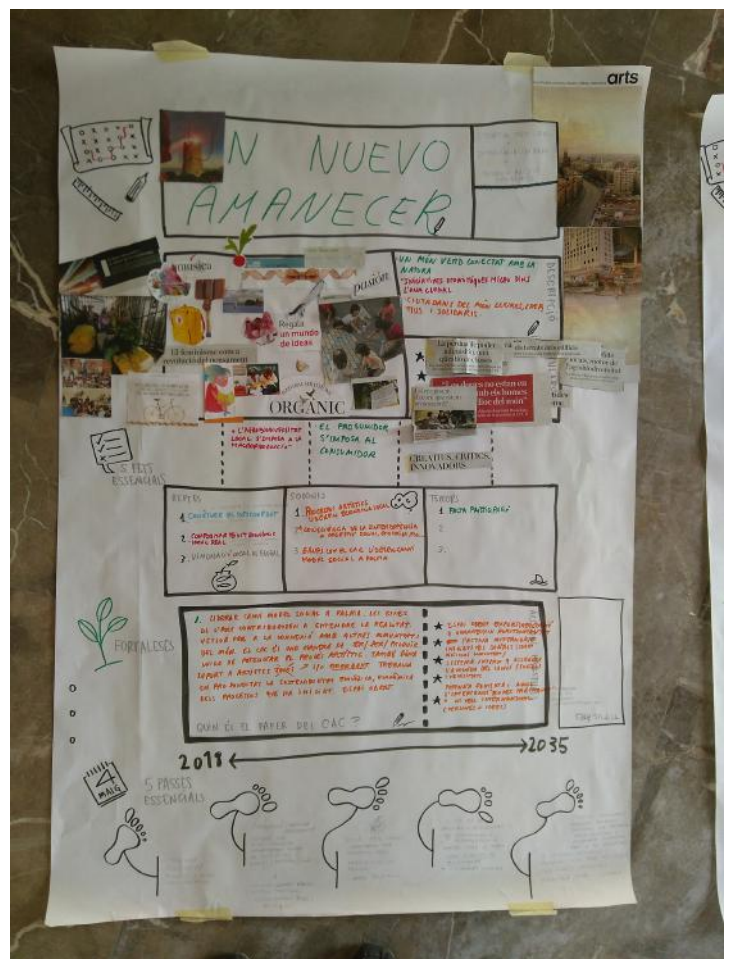
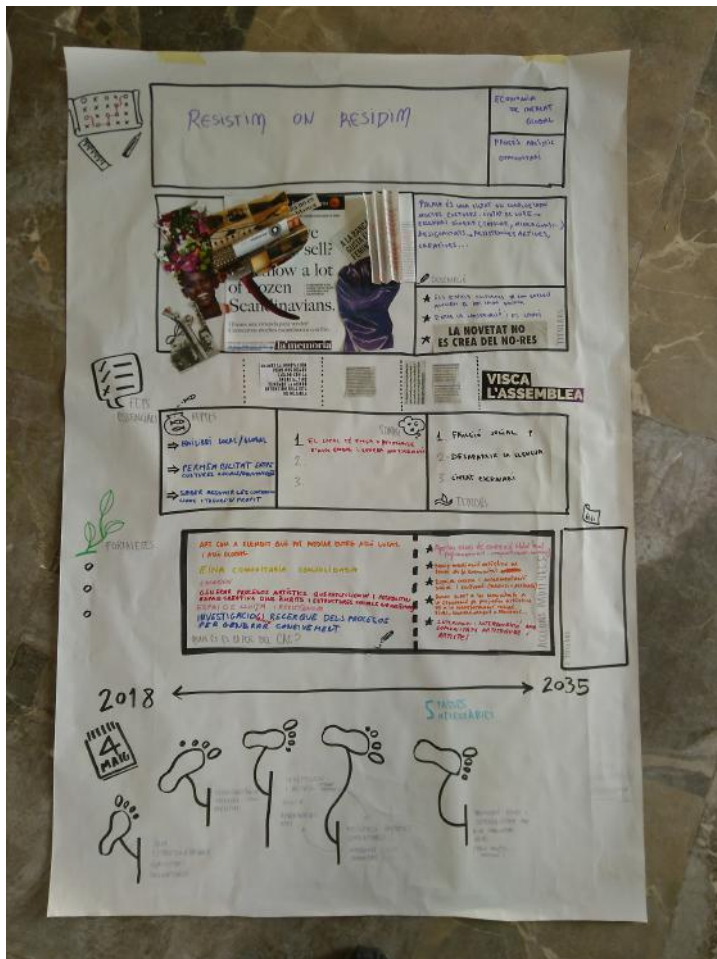
//SESSIÓ 5: recreant els escenaris per desenvolupar una estratègia adaptable.

Desenvolupament de la sessió

En la cinquena sessió vàrem realitzar **la segona part dels Escenaris de futur, que ens ha servit per redactar un document-marc: el Pla Estratègic del CAC Palma-Arts Visuals.**

Vàrem centrar la feina en dos escenaris diferents: un escenari (1. "Resistim on residim") en què el procés artístic s'entén de forma comunitària i l'economia segueix essent global i deslocalitzada. L'altre (2. "Un nuevo amanecer") en què el procés artístic s'entén de forma comunitària i s'ha construït un teixit econòmic local, eficient i sostenible.

Bauma va destil·lar els resultats de la feina feta per bolcar-los en l'esborrany de **Pla Estratègic**, que va fer arribar al grup per a què aquest pogués fer-hi **aportacions**. Era un document de treball **online** que es podia llegir i modificar en un marc determinat, entenent que el que hi consta prové d'una feina feta presencialment que convé respectar. **Durant 3 setmanes es pot revisar i a la sessió de dia 30 de maig està previst aprovar-lo formalment.**

Properes passes

A dia d'avui queden cinc sessions més d'acompanyament.

Durant les tres properes sessions començarem a calendaritzar el que queda de 2018, atenent alhora a diverses qüestions organitzatives i decisòries: en quines àrees volem treballar, presentam propostes de projectes (com presentar propostes treballades i possibilitats de l'administració), organitzar-nos per desenvolupar projectes (grups de treball, rols, reunions i presa de decisions). A partir d'aquesta tasca elaborarem i aprovarem un document amb les Directrius de funcionament intern. A la darrera sessió, com hem dit, aprovarem també el Pla Estratègic.

Les dues darreres sessions les dedicarem a integrar la dinàmica de funcionament intern alhora que treballem en un prototip de fórmula de gestió del CAC. Explicitarem fórmules i nivells de participació, relació amb l'administració, criteris i realització de supervisió i avaluació de la feina feta.

A les darreries de l'any es realitzarà una sessió d'avaluació facilitada per Bauma per valorar el recorregut del grup en els darrers sis mesos de l'any i contemplar si hi ha canvis o millores a fer en l'organització, els rols i els documents que han donat suport al grup durant aquells mesos.

